

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 24 juni 2014

PARTER

Klagande

1) JTI Snus AB, 556576-4874, Box 24155, 104 51 Stockholm

2) LB

Ombud för 1 och 2: Sofia Willquist

Awapatent AB, Junkersgatan 1, 582 35 Linköping

Motpart

Swedish Match North Europe AB, 556571-6924, Box 7179,
103 88 Stockholm

Ombud: Sofia Nikolopoulou

Zacco Sweden AB, Box 5581, 114 85 Stockholm

SAKEN

Upphävande av patent på en ny metod för framställning av en
fuktsnuskomposition som inte innehåller tobak

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 2 december 2010
angående patent nr 0600958-3, se domsbilaga 1

DOMSLUT

Med upphävande av det överklagade beslutet häver Patentbesvärslätten
patentet.

EE

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-450 39 00	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN OCH FRAMSTÄLLDA YRKANDEN M.M.

Swedish Match North Europe AB (Swedish Match) ansökte den 28 april 2006 om och beviljades den 18 december 2007 patent på ”En ny metod för framställning av en fuktsnuskomposition som inte innehåller tobak”. Sedan JTI Snus AB (JTI) och LB framställt invändning mot patentet upprätthöll PRV genom det överklagade beslutet patentet i ändrad lydelse med patentkrav inkomna den 27 april 2010.

Uppfinningen

I patentskriften anges bland annat följande om uppfinningens bakgrund och ändamål.

Uppfinningen avser en metod för framställning av en fuktsnuskomposition som inte innehåller tobak och en komposition erhållbar från denna metod.

Rökfria tobaksprodukter är tobaksbaserade produkter som hålls i munnen under en utdragen tidsperiod och som endera tuggas eller används som snus. Tuggtobak som populärt kallas chew eller chaw är tillgängligt som sammanhållna pluggar. Å andra sidan tuggas inte snus. Snus är tillgängligt i två former, torr för sniffning och fuktig för att placeras mellan läppen och gommen.

Olyckligtvis är nikotinet i tobaken en substans av vilken människor kan bli beroende. Sålunda har ökande uppmärksamhet av den medicinska professionen och allmänheten riktats mot tuggtobak och fuktsnus.

I ljuset av det föregående finns det ett behov av icke-tobaksinnehållande produkter avsedda för personligt bruk som chew eller snus. Sådana rökfria icke-tobaksinnehållande produkter kan erbjudas som ett mer hälsosamt alternativ till rökfria tobaksprodukter. Rökfria icke-tobaksinnehållande produkter skulle kunna utvecklas utan beroendeframkallande nikotin.

Genom US 2004/0123873 är känt en icke-tobaksinnehållande fuktsnuskomposition i vilken majssilke används för att framställa en icke-tobaksinnehållande fuktsnuskomposition.

Det finns också torra icke-tobaksinnehållande snusprodukter för oral användning på den svenska marknaden. Dock är dessa inte fuktiga och ger inte en känsla liknande den som uppnås när man använder fuktiga tobakssnusprodukter. Följaktligen har dessa inte den smak och de egenskaper som de fuktiga tobakssnusprodukterna har. Dessutom är flera av de icke-tobaksinnehållande produkterna baserade på örter. Örter är ofta infekterade av bakterier och mögel erhållna från fälten.

Sålunda är det önskvärt att kunna tillhandahålla en metod för att erhålla en fuktig produkt som inte innehåller tobak som liknar fuktsnus och som känns angenäm i munnen för användaren att använda i jämförelse med att använda fuktsnus. Det skulle härvid vara önskvärt att tillhandahålla en fuktig icke-tobaksinnehållande produkt med en fuktnivå som är relativt hög och med ett lågt bakterieinnehåll.

Yrkanden

JTI och LB har i Patentbesvärsträtten vidhållit sitt yrkande att patentet ska upphävas.

Swedish Match har i första hand bestritt ändring och i andra hand yrkat att patentet ska upprätthållas i ändrad lydelse med patentkrav inkomna till Patentbesvärsträtten den 8 maj 2014.

Uppfinningen definieras i de självständiga patentkraven 1, 15 och 16 som förelåg vid PRV:s beslut på följande sätt.

1. En metod för framställning av en icke-tobaksinnehållande fuktsnuskomposition för oral användning, innefattande en eller flera växtfibrer, innefattande följande steg:
  - a) tillhandahållande av en eller flera växtfibrer, företrädesvis i mjölform, eventuellt föregånget av malning eller skärning och/eller sällning av råmaterial för att tillhandahålla sagda en eller flera växtfibrer;

- b) behandlande av en eller flera växtfibrer tillhandahållna i steg a), föregånget av blandning om mer än en typ av fiber används eller om fibrer med olika storleksfördelning används varvid steg b) innefattar följande steg:
- i) tillsättande av vatten, en eller flera humektanter, och NaCl till växtfibrerna under omrörning för att bilda en blandning;
  - ii) upphettning och hållande av blandningen upphettad, vilket sålunda åstadkommer en pastörisering av blandningen;
  - iii) kylning av den fuktiga snusblandningen; och
  - iv) eventuellt tillsättande av andra ingredienser såsom en eller flera andra salter, humektanter, färgämnen, smakämnen och smaktillsatser, såsom lakrits och ammoniumklorid;
- c) och eventuellt förpackning, endera i påsar, som är föredraget, eller som det är i burkar.

15. En fuktsnuskomposition erhållbar genom en metod enligt något av kraven 1 till 14.

16. En påse innehållande en fuktsnuskomposition enligt krav 15.

Patentkraven enligt andrahandsyrkandet skiljer sig från patentkraven enligt förstahandsyrkandet genom att i patentkrav 1 har införts att en eller flera växtfibrer är ”valda från gruppen innehållande majsfibrer, havrefibrer, tomatfibrer, kornfibrer, rågfibrer, sockerbetsfibrer, bovete-fibrer, potatisfibrer, cellulosa-fibrer, äpplefibrer eller en kombination därav”.

Grunder

JTI och LB har till grund för sin talan anfört att uppfinningen inte är så tydligt angiven att en fackman med ledning därav kan utöva den samt att uppfinningen saknar uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik.

Swedish Match har till grund för sin talan anfört att fackmannen kan utöva uppfinningen med vägledning av patentskriften och sitt allmänna kunnande inom teknikområdet samt att uppfinningen har uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik.

Anförd teknik

JTI och LB har i PRV hänvisat till dokumenten D1–D15 och D17–D30 och i Patentbesvärsträtten till dokumenten D31', D32', D33', D34 och A1–A3, se domsbilaga 2. Av dessa har sedermera D19 och D21 frånfallits.

Swedish Match har hänvisat till dokumenten D16 a–h, D31–D33 samt D35, se domsbilaga 3.

Utveckling av talan

JTI och LB har i Patentbesvärsträtten anfört i huvudsak följande.

Beskrivningens tydlighet

Uppfinningen enligt patentet är inte så tydligt angiven att en fackman med ledning därav utan möda kan utföra den. Detta gäller främst särdragen som hänför sig till växtfibrer, upphettning för åstadkommande av pastörisering samt utebliven angivelse av nödvändiga mängder i patentkravet.

Allt växtmaterial innehåller växtfibrer. Patentkravet 1 är öppet formulerat. Det anges i patentkravet inte någon gräns för mängden växtfibrer och inte i vilken form växtmaterialet tillhandahålls. Således finns ett oändligt antal kombinationer där mängden växtfibrer kan variera mellan 0 och 100 vikt% av slutprodukten. Det får anses troligt att en fungerande produkt i hela detta intervall inte kan anses vara tillräckligt beskriven för en fackman för att utföra uppfinningen.

Det framgår inte av patentet hur upphettningsteget utförs. Exempelvis anges inga möjliga temperaturer. Gothia-Tek®-standarderna som det hänvisas till är inte så väl beskriven att det för fackmannen tydligt framgår däri hur man i detalj utför metoden enligt patentkrav 1 och upphettningsteget. De beskrivningar som finns om standarderna är inte tillräckliga för möjliggörande av alla steg utan ger endast en riktlinje och ett önskat slutligt resultat, dvs. önskad kvalitet hos snuset. Pastörisering kan ske på många olika sätt och det krävs viss möda att utforma upphettningsteget. Alternativen är oändliga vad gäller val av pastöriserings-

metod med val av exempelvis temperatur, tid och tryck för åstadkommande av en fuktsnuskomposition.

Patentkrav 1 ska tolkas utifrån alla de möjligheter som kravet ger vad gäller val av tillsatta mängder av olika beståndsdelar. Inga mängder framgår och ingen vägledning ges så att alla möjliga ingående mängder skulle kunna fungera i patentet. Uppfinningen är inte så tydligt angiven att en fackman med ledning av patentet utan större möda kan utöva uppfinningen i hela dess skyddsomfång.

Uppfinningshöjd

Dokumentet D14 anses vara närmast kända teknik i förhållande till metoden enligt patentkravet 1 och visar en metod för att framställa en örtinnehållande, icke-tobaksinnehållande, fuktig snuskomposition med överlägsna organoleptiska kvaliteter som är fördelaktiga i förhållande till de organoleptiska kvaliteterna hos tobaksbaserade fuktiga snuskompositioner. Metoden innefattar stegen att tillhandahålla "corn silk"-material, processa "corn silk"-materialet genom att:

- (a) skära/klippa fibrerna;
- (b) blanda vätskan eller semivätskeformiga ingredienser såsom karamellfärg, smaksättningskomposition, glycerin/propylenglykol och vatten tillsammans med de torra ingredienserna innefattande växtfibrerna, ginseng, guarana och natriumklorid;
- (c) lagrings/tempererings/mognadstid på ca 6-12 h
- (d) förpacka i lämpliga behållare såsom nätpåsar.

Den örtinnehållande kompositionen innefattar vidare ingredienser som förstärker vissa organoleptiska kvaliteter och bidrar till de önskade tobaksliknande organoleptiska kvaliteterna, valda från gruppen bestående av rödklöver, echinacea, ingefära, nypon, vitklöver, lakrits, ginseng, guarana, anis, nejlika, tragacanth gummi, gummi arabicum, gummi acacia, gummi karaya.

Innehållet i krav 1 skiljer sig från D14 endast i det att upphettningsprocessen är en pastörisering. Pastöriseringsprocessen kan översättas till den tekniska effekten att eliminera bakterier närvarande i örtkompositionen och att undvika bildandet av mögel. Problemet att lösa med paten-

tets uppfinning kan alltså formuleras som tillhandahållandet av en metod för att tillverka en icke-tobaksinnehållande fuktig snuskomposition för oral användning, vilken uppvisar liknande smakegenskaper som fuktiga tobakssnusprodukter, innefattande en eller flera växtfibrer, varvid bakterietillväxt är förhindrad.

Fackmannen finner en lösning på problemet i D8 eller D33. Genom dessa dokument är användningen av en pastöriseringsprocess för tillverkning av fuktigt snus känd.

Dokumentet D1 beskriver ett förfarande för framställning av en fukt-snuskomposition för oral användning innefattande tobaksmaterial. Förfarandet är väsentligen identiskt med metoden enligt patentkrav 1. Förtjockningsmedel tillsätts tobaken genom att blandas med en del av vattnet.

Enligt en första aspekt är skillnaden mellan metoden enligt patentkrav 1 och förfarandet enligt D1 att den framställda fuktsnuskompositionen inte innehåller tobak, vilket betyder att en eller flera växtfibrer inte har sitt ursprung från tobak. Med utgångspunkt från D1 torde det objektiva tekniska problemet vara att ersätta tobak med ett mindre farligt växtfibernmaterial som ger en produkt som känns bekväm i munnen. Fackmannen hittar en lösning i D14 som anger samma problem.

Enligt en andra aspekt är skillnaden mellan metoden enligt patentkrav 1 och metoden i D1 att en humektant tillsätts före pastörisering. I D1 anges att förtjockningsmedel kan tillsättas när som helst. Enligt patentet är humektanten viktig för konsistensen hos produkten. Samma effekt har förtjockningsmedlet i D1. Det objektiva problemet som fackmannen ställs inför blir att hitta ett alternativt konsistensgivande ämne. Fackmannen inser från D14 att en humektant kan ersätta förtjockningsmedlet i D1. Det är endast en analog substitution av ämnen med samma effekt.

Det objektiva problemet kan även vara en alternativ tidpunkt för tillsättande av humektant. Fackmannen vet från D14 att humektant kan tillsättas samtidigt med vatten och salt och ger honom ledning att tillsätta humektanten före pastöriseringssteget.

Om patenthavaren menar att Gothia Tek® standarden i D8 inte fungerar för vilka växtfibrer som helst måste man inskränka sig till de växtfibrer som man hävdar att standarden i D8 fungerar på.

Det framgår inte av patentkraven eller beskrivningen att industriellt processade fibrer avses.

Patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet innefattar den fiber som anges i D14 och metoden enligt detta yrkande saknar uppfinningshöjd på samma grunder som förstahandsyrkandet.

Swedish Match har i Patentbesvärsmålet anfört i huvudsak följande.

Beskrivningens tydlighet

När det gäller pastörisering enligt föreliggande uppfinning framgår det att låg bakteriehalt är önskvärd. Vidare förstår fackmannen att uttrycket pastörisering innebär eliminering av störande mikroorganismer, vilket inte kan åstadkommas vid rumstemperatur. Den allmänna definitionen av pastörisering i Nationalencyklopedin bevisar att fackmannen är väl införstådd med vad pastörisering är och vid vilka temperaturer detta kan ske. I patentet anges att "Pastöriseringsprocessen skedde under 1-30 timmar, varvid också blandning och ånginjektion utfördes." Det torde vara allmänt känt att ångtillförsel i processer inom t.ex. livsmedelsindustrin görs med ånga under ett tryck som är högre än atmosfärstrycket. Vattenånga har ju en mättnadstemperatur på 100°C vid atmosfärstryck, men då den mättade ångans temperatur ökar med ökande tryck, t.ex. har mättad ånga vid 3 bars absoluttryck en temperatur på ca 140°C, är det givet att ånginjektionerna i blandningssatsen görs med ånga vars temperatur är minst och med stor sannolikhet högre än 100°C. Det faktum att blandningen bereds och upphettas i ett slutet system - en processblandare - med hjälp av ånginjektioner, där ångan har en temperatur på minst 100°C, samt att värmebehandlingen i form av upphettning och hållandet av blandningen upphettad åstadkommer en pastörisering av blandningen, ger uppgifter om temperaturen:

1. Blandningen hettas upp till, och hålls upphettad vid, en temperatur på minst 60°C där de termiskt minst motståndskraftiga patogena eller produktförstörande mikroorganismerna kraftigt reduce-

ras, vilket skulle vara den mildaste formen av pastörisering. Då processen för tillverkningen av snus är att betrakta som livsmedels- hantering, inses att lägsta temperatur för varmhållning skulle vara 60°C för att säkerställa att åtminstone vanliga hudbakterier säkert avdödas.

2. Upphettningen med hjälp av ånginjektioner, där ångan har en temperatur på minst 100°C, ger en temperatur på blandningen som under själva ångtillförseln närmar sig 100°C.

Detta givet, inses att temperaturen under pastöriseringen kan variera mellan 60-100°C och att injektionerna med ånga faktiskt ger en temperatur på blandningen som närmar sig 100°C.

Tydlighetskravet avseende pastörisering torde sålunda vara uppfyllt.

I föreliggande patent benämns det råmaterial som utgör basen i den tobaksfria produkt uppfinningen tillhandahåller, som växtfibrer eller fibrer. Det är en fundamental skillnad mellan växtfibrer som används i föreliggande patent, och godtyckligt råmaterial från växter i allmänhet. Termen "växtfibrer" anger inget annat än fibrer härstammande/utvunna från växter. Detta kan inte på något sätt tolkas som om hela växten eller delar av den kan likställas med fibrer utvunna från denna växt och antas ha samma egenskaper som de utvunna fibrerna.

Begreppet växtfibrer enligt föreliggande patent avser material som i livs- medelssammanhang saluförs som fibrer. Sådana material är välspecifi- cerade och kännetecknas av ett högt kostfiberinnehåll. De är industriellt framställda ur högkvalitativ växtråvara, ofta genom högteknologiska pro- cesser. Fibrer ingår i växternas cellväggar. Allt växtmaterial innehåller således fibrer, men växtmaterial i sig, såsom blad, kan därigenom inte jämföras med växtfibrer. Att det är kommersiella fibrer med högt kost- fiberinnehåll som används i metoden enligt föreliggande patent, framgår

av alla i beskrivningen exemplifierade växtfibrer. I patentet anges exempel på växtfibrer som är lämpliga att använda för att framställa icke-tobaksinnehållande fuktsnus. Dessa exempel är havrefibrer (kostfiberinnehåll ca 88 %), äppelfibrer (kostfiberinnehåll ca 50–60 %), sockerbetsfibrer (kostfiberinnehåll ca 67–73 %), potatisfibrer (kostfiberinnehåll ca 74 %), majsfibrer (kostfiberinnehåll ca 70–80%), bovetefibrer (kostfiberinnehåll ca 91 %) och cellulosa-fibrer (kostfiberinnehåll ca 95–99 %).

Vid användande av torkade växtdelar vid beredning av fuktigt snus i stället för processade växtfibrer, kan man få hygienproblem om inte Gothia Tek® standarden används. Problemet med användning av torkade växtdelar nämns explicit i föreliggande patent: "Örter har ofta infektioner av bakterier och mögel erhållna genom fälten". Tobak utgörs också av torkade växtdelar, men behandlas vid Swedish Match snustillverkning enligt Gothia Tek® standarden, där den såsom framgår av bl.a. D8, genomgår en omfattande kvalitetssäkringsprocess. Processen ger produkter som är mikrobiellt och kemiskt kvalitetssäkrade.

Beskrivningen ger tydlig vägledning om vilka växtfibrer som är lämpliga för fuktsnus enligt föreliggande patent och fackmannen vet därmed vilka växtfibrer som är lämpliga för ändamålet och kan utöva uppfinningen definierad i patentkraven. Därmed torde kravet på tydlighet avseende växtfibrer vara uppfyllt.

Mängden av alla tillsatser såsom salt och humektanter är baserad på torrsubstans av den totala snuskompositionen där vattenmängden är borträknad, dvs. den är baserad på torra mängden fibrer och tillsatser. Detta framgår tydligt av beskrivningen. Vidare innehåller snuset i sin slutform ca 40–50 vikt% vatten. Även om nämnda tillsatser skulle tillsättas enligt lägsta angivna mängd kan mängden tillsatta fibrer aldrig bli 98 vikt% baserat på slutproduktens totala vikt där vattenmängden är inkluderad. Desamma gäller för mängden humektanter.

Uppfinningshöjd

D1 beskriver användning av åtminstone ett förtjockningsmedel i tobaksinnehållande snus för att kunna skapa en sammanhållande snusmassa

för fortsatt tillverkning av plattor eller strängar av snus. Snuset tillverkas enligt Gothia Tek® standarden. Föreliggande uppfinning avser tobaksfritt fuktsnus baserat på växtfibrer och kräver inte användning av något förtjockningsmedel, då den inte heller avser produkter i form av plattor eller strängar. Dessutom nämns ingenstans i D1 att humektanten tillsätts före pastöriseringen såsom angivet i patentkravet 1 av föreliggande patent, tvärtom både i D1 och i D8 som beskriver Gothia Tek® standarden anges explicit att övriga tillsatser inkluderat humektanter, förutom saltet, vattnet och tobaksmjölet som blandas i början, före pastöriseringssteget, tillsätts efter kylningen av snusmassan. Vidare berör D1 inte problemet för föreliggande uppfinning, nämligen, att tillhandahålla en tobaksfri produkt som efterliknar tobaksinnehållande fuktsnus, t.ex. snus, så att en användare känner sig bekväm i hans/hennes mun när man använder en fuktig icke-tobaksinnehållande produkt i jämförelse med när man använder fuktigt snus, t.ex. snus och som dessutom har lågt bakterieinnehåll och därmed är säkrare för konsumenten.

Även om Gothia Tek® standarden är ett känt förfarande för tillverkning av tobaksinnehållande fuktsnus, innebär det inte per automatik att den kan tillämpas rakt av för tillverkning av tobaksfritt fuktsnus baserat på växtfibrer. I själva verket skulle det inte alls vara uppenbart för en fackman att Gothia Tek® standarden skulle användas för att tillverka ett tobaksfritt fuktsnus innehållande växtfibrer. Tvärtom, fackmannens kunskap om växtfibrer såsom definierade enligt föreliggande uppfinning skulle t.o.m. avråda honom från att använda sig av nämnda standard med tanke på följande för fackmannen välkända fakta. Konsistensen kan förändras vid en fuktig upphettning, vilket kan innebära problem med vidhäftning i process- och packningsutrustning. Risken för klumpbildning måste också beaktas. Råvarans vattenhållande egenskaper kan förändras av upphettningen och kräva att ett upptorkningssteg måste införas mellan pastörisering och packning. Smak och färg kan också påverkas. Risken finns även att oönskade kemiska ämnen bildas vid uppvärmningen.

Det är av avgörande betydelse om humektanter tillsätts innan eller efter värmebehandlingen. Glycerol, som är en föredragen humektant enligt

uppfinningen, är viktig för konsistensen hos produkten och tillsätts före värmebehandlingen. Fackmannen vet inte detta per automatik, och därför är det viktigt att processen enligt föreliggande uppfinning beskrivs utförligt för att fackmannen ska kunna reproducera tillverkningsprocessen och övertyga sig om komplexiteten i varje steg som beskrivs. Produkten ska kunna uppfylla krav enligt Gothia Tek® standarden på hygien och produktsäkerhet, vara möjlig att packa i fuktig form som lös- och portionssnus samt ha en konsistens och smak som efterliknar tobaksbaserat fuktigt snus.

Att åstadkomma en process för att uppfylla dessa krav är inte trivialt. Förfarandet enligt D1 är långt ifrån väsentligen identiskt med det enligt uppfinningen såsom definierat i patentkravet 1.

Uppfinningen enligt föreliggande patent avser ett fuktigt tobaksfritt snus som liknar ett fuktigt tobaksinnehållande snus med de särdrag och den smak som karaktäriserar tobaksinnehållande snus. Dessutom ska den erhållna nikotinfria produkten uppfylla krav i Gothia Tek® standarden samt vara möjlig att förpacka på olika sätt, företrädesvis i portionspåsar. De växtfibrer som anges i föreliggande patent har inte i sig egenskaper som efterliknar tobaksråvaran. Det är inte trivialt att ersätta tobak med processade växtfibrer.

D1 är inte alls särskilt relevant för föreliggande uppfinning och ännu mindre kan den anses vara närmast känd teknik. D1 ger inga incitament till fackmannen som skulle kunna få honom att leta efter lämpliga ersättningsmaterial till tobak för att med härledning därav komma fram till föreliggande uppfinning såsom definierad i det godkända patentkravet 1.

D14 beskriver ett icke tobaksinnehållande snus innehållande en örtdkomponent innefattande eller bestående väsentligen av majspistiller (corn silk), som är kombinerad med en "casing component". Majspistiller kan inte likställas/jämföras med majsfibrer utvunna från majs-korn, vilket innebär att majspistiller och majsfibrer enligt patentet är två olika material som har helt olika egenskaper och därför inte torde anses vara ekvivalenter.

Syftet med uppfinningen enligt D14 är att tillhandahålla ett icke tobaksinnehållande material vilket besitter de önskade organoleptiska egenskaperna hos slutprodukten redan från början och anger detaljerat varför rödklöver inte är lämplig som ersättning till tobak i en snusprodukt. I D14 står det tydligt att "Corn silk in the herbal component has numerous advantageous physical properties compared to previously known herbs. For example, corn silk is uniform in size, and does not contain stalks or seeds. Corn silk is also light, soft, elastic, and absorbent." I motsats till detta är startmaterialets form och konsistens i metoden enligt patentet inte avgörande för slutprodukten organoleptiska egenskaper. Till exempel kan fibrer härstammande från ytterskalet (bran) från majskorn eller fröskal (husks) från havre användas och ändå resultera i en slutprodukt med utmärkta organoleptiska egenskaper liknande dem hos en fuktig tobakssnusprodukt. Slutprodukten organoleptiska egenskaper enligt föreliggande patent beror huvudsakligen på tillverkningsprocessen, vilken inte alls är lik den process som finns beskriven i D14 och är i mindre utsträckning beroende av huruvida växtfibrermaterialet är mjukt, innehåller hårda delar och/eller har en enhetlig storlek eller inte.

Vidare är en annan viktig skillnad mellan D14 och föreliggande patent att det icke tobaksinnehållande snuset enligt D14 innefattar en "casing"-komponent som fungerar som bindemedel för fuktsnuskomponenterna. Nämnade "casing" tillhandahåller även önskad mängd fukt och önskad arom hos produkten. "Casing"-materialet innehåller en signifikant mängd melass. Melassen anses vara en viktig ingrediens, eftersom den till stor del står för såväl bindningsegenskaperna som för smakbidraget i slutprodukten. Det icke-tobaksinnehållande snuset enligt patentet innehåller inget bindemedel och absolut ingen melass och trots detta är det möjligt att packa det i portionspåsar. Följaktligen är konsistens och struktur såväl som smak och arom hos produkten enligt D14 inte alls lik produkten enligt patentet.

Tillverkningsprocessen beskriven i D14 är inte alls lik den enligt föreliggande patent. Det finns flera signifikanta skillnader mellan dessa processer, vilka resulterar i produkter med helt skilda egenskaper. Processen beskriven i D14 är en ganska förenklad process innefattande separat blandning av de torra och vätskeformiga komponenterna innan

de mixas ihop för att därefter låta den resulterande kompositionen mogna/vila en tid innan den packas. Processen i D14 är beroende av/anpassad till majspistillernas egenskaper, i motsats till processen enligt föreliggande patent, som oberoende av formen, storleken och grovheten hos de använda växtfibrerna resulterar i en icke-tobaksinnehållande fuktsnusprodukt med egenskaper som liknar dem hos en fuktig tobaks-snusprodukt. Det finns vare sig någon beskrivning eller någon annan indikation i detta mothåll som skulle kunna leda en fackman till metoden enligt föreliggande patent.

Såsom framgår av patentets beskrivning angående tidpunkten för tillsättandet av humektanter finns det bara två alternativ angivna, dvs. humektanten tillsätts antingen innan eller under värmebehandlingen. Det första alternativet är föredraget, då homogenitet och konsistens hos det slutliga materialet förbättras av att humektanterna och fibrerna sammanblandas i en så stor del av processen som möjligt. I vilket fall som helst tillsätts humektanten alltid innan värmebehandlingen är klar och före kylningen av snuskompositionen. Vidare, även om tidpunkten för tillsättandet av humektanten är viktig och tillsättning före uppvärmning är föredragen, skiljer sig inte processen enligt patentet bara på denna punkt från de av invändaren anförda dokumenten, utan på flera andra punkter. Alla processteg i metoden enligt patentet bidrar i kombination till att den erhållna produkten får sina unika egenskaper och man kan inte angripa enstaka steg i processen för att bevisa avsaknad av patenterbarhet hos kravet.

I målet har hållits muntlig förhandling.

DOMSKÅL

Fråga om beskrivningens tydlighet

JTI och LB har anfört att uppfinningen inte är så tydligt angiven att en fackman med ledning av beskrivningen av uppfinningen utan större möda kan utöva den inom hela dess skyddsomfång. Detta

gäller dels särdraget i patentkravet 1 som hänför sig till växtfibrer, där patentkravet är brett formulerat och omfattar tillhandahållande av växtfibrer i vilken form, mängd och renhet som helst, dels särdraget avseende upphettning för åstadkommande av pastörisering, där det saknas uppgifter om hur upphettningen utförs. Dessutom saknas i patentkrav 1 uppgift om nödvändiga mängder av de olika beståndsdelarna.

I patentskriften specificeras ett antal växtfibrer som är lämpliga att använda vid genomförande av metoden enligt patentkrav 1. Vidare finns det exempel på hur stora mängder av salt och humektanter som ska tillsättas till växtfibrerna samt vilket slutligt fuktinnehåll produkten ska ha.

En fackman inom snustillverkning får anses ha allmänna kunskaper om vilka växtmaterial som kan vara lämpliga att använda vid tillverkning av snus samt i vilken form och i vilka mängder växtmaterialet ska tillhandahållas. De i patentskriften angivna uppgifterna, tillsammans med fackmannens allmänna kunskaper, bedöms av Patentbesvärslätten vara tillräckliga för att en fackman inom snustillverkning ska kunna utöva metoden enligt patentkrav 1 med avseende på val av växtfibrer och val av tillsatta mängder av de ingående komponenterna.

Då det gäller pastöriseringssteget framgår av uppgifter i patentskriften att en lämplig tid för värmebehandlingen är 1–30 timmar, företrädesvis 10,5 timmar, med omblandning varje kvart. Däremot anges det inte någon lämplig temperatur. Patentbesvärslätten anser emellertid att fackmannen, med hjälp av sina allmänna kunskaper om pastöriseringsprocesser för snus och livsmedel i allmänhet, med en rimlig insats av experimenterande kan komma fram till lämpliga temperaturer för pastöriseringssteget.

Mot denna bakgrund får det anses att metoden enligt patentkrav 1 är så tydligt beskriven att en fackman med ledning av beskrivningen kan utöva den inom hela dess skyddsomfång.

Fråga om uppfinningshöjd

Patentkrav 1 enligt förstahandsyrkandet avser en metod för framställning av en icke-tobaksinnehållande fuktsnuskomposition för oral använd-

ning, innefattande en eller flera växtfibrer. Metoden innefattar stegen a) tillhandahållande av en eller flera växtfibrer; b) behandlande av en eller flera växtfibrer tillhandahållna i steg a) föregånget av en blandning om mer än en typ av fibrer används eller om fibrer med olika storleksfördelning används. Behandlingen enligt steget b) innefattar stegen i) tillsättande av vatten, en eller flera humektanter och NaCl till växtfibrerna under omrörning för att bilda en blandning; ii) upphettning och hållande av blandningen upphettad, vilket sålunda åstadkommer en pastörisering av blandningen; iii) kylning av den fuktiga snusblandningen. Övriga bestämmningar i patentkravet 1 föregås av uttrycken ”företrädesvis” eller ”eventuellt” och är alltså valfria. Dessa bestämmningar begränsar därför inte uppfinningen enligt patentkravet 1 gentemot känd teknik.

Swedish Match har anfört att ett patentkrav ska tolkas i ljuset av beskrivningen och framfört en snävare tolkning av termen ”växtfibrer” än vad som direkt kan utläsas av ordalydelsen i patentkrav 1.

Vid en eventuell prövning av om intrång förekommit används patentkraven vid fastställande av patentskyddets omfattning. Härvid kan enligt 39 § patentlagen ledning hämtas från beskrivningen för förståelse av patentkraven.

I beviljande- och invändningsprocessen är funktionen av patentkraven att definiera den patentsökta uppfinningen. Vid bedömning av om en uppfinning definierad i ett patentkrav är ny och har uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik ska patentkravet förstås utifrån den ordalydelse patentkravet har. Det är möjligt att inom ramen för grundhandlingarna ändra patentkraven för att säkerställa nyhet och uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik.

En term som används i ett patentkrav ska enligt praxis ges den betydelse som den normalt har inom det aktuella teknikområdet, om den inte i patentskriften angetts ha en annan specifik betydelse.

Termen ”växtfibrer” i patentkrav 1 är vittomfattande. Av patentskriften framgår ingen annan specifik betydelse än vad som är normalt inom det

aktuella området. Uppfinningen enligt patentkravet 1 enligt förstahandsyrkandet kan därför inte begränsas till någon särskild sort av växtfibrer. Eftersom termen "växtfibrer" inte kan ges en annan innebörd än den som den normalt ges av fackmannen, måste "växtfibrer" i sammanhanget anses omfatta alla icke-tobaksinnehållande växtfibrer som av fackmannen kan bedömas som användbara i snusprodukter.

Förstahandsyrkandet

Av de dokument klagandena har anfört anses D14 vara det som visar den teknik som kommer uppfinningen enligt patentkrav 1 närmast.

Genom detta dokument är en metod för framställning av en icke-tobaksinnehållande fuktsnuskomposition för oral användning innefattande majssilke känd. Denna komposition anges ha egenskaper som är jämförbara med tobaksbaserat fuktsnus. Metoden innefattar stegen tillhållande av majssilke genom torkning och skärning, tillsättande av bland annat vatten, humektant och NaCl till majssilket under omrörning för att bilda en blandning samt lagring av blandningen under 6 till 12 timmar.

Majssilke är en del av majsplantan och utgörs således av växtfibrer. Patenthavaren har anfört att majssilke inte kan jämföras med majs-fibrer utvunna från majs-korn och att det rör sig om två olika material som har helt olika egenskaper. Emellertid är uppfinningen enligt patentkrav 1 inte begränsad till majs-fibrer från majs-korn. Vidare utesluter metoden sådan den definieras i patentkrav 1 inte att, utöver vatten, humektanter och NaCl, ytterligare komponenter tillsätts växtfibrerna.

Metoden enligt patentkrav 1 skiljer sig således från metoden känd genom D14 genom stegen upphettning och hållande av blandningen upphettad, vilket åstadkommer en pastörisering av blandningen, samt kylning av den fuktiga snusblandningen.

Upphettningen, som har till syfte att pastörisera snuset, medför att bakteriehalten i snuset minskar.

Det är välkänt för fackmannen att vid framställning av livsmedel eller snus upphetta livsmedlet eller snuset för att pastörisera detta. Om fack-

mannen ställs inför problemet att bakteriehalten i ett livsmedel eller i ett snus är för hög vet han genom sitt allmänna kunnande att ett lämpligt förfarande att minska halten av bakterier är att pastörisera livsmedlet eller snuset. Detta framgår även av D8 och D1.

Det framstår i detta sammanhang som självklart för fackmannen att efter en sådan upphettning livsmedlet eller snuset ska kylas ner för att senare kunna förvaras vid lämplig temperatur.

För fackmannen som vid framställning av icke-tobaksinnehållande fukt-snus med en process enligt D14 ställs inför problem med för höga halter bakterier i snuset är det uppenbart att han, med hänsyn till det nyss nämnda, skulle upphetta och hålla blandningen upphettad för att åstadkomma en pastörisering av blandningen, samt därefter kyla den fuktiga snusblandningen och därmed komma fram till en metod enligt patentkrav 1.

Metoden enligt patentkrav 1 enligt förstahandsyrkandet saknar därför uppfinningshöjd i förhållande till den anförda kända tekniken.

Andrahandsyrkandet

I patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet har införts att en eller flera växtfibrer är valda från gruppen innehållande majsfibrer, havrefibrer, tomatfibrer, kornfibrer, rågfibrer, sockerbetsfibrer, bovetefibrer, potatisfibrer, cellulosafibrer, äpplefibrer eller en kombination därav.

Det i dokumentet D14 använda majssilket utvinns från majs och omfattas av begreppet majsfibrer. Bestämningen som införts i patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet medför därför inte att metoden enligt detta patentkrav kan bedömas på något annat sätt än metoden enligt patentkravet 1 enligt förstahandsyrkandet. Metoden enligt patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet saknar alltså uppfinningshöjd av de skäl som anförts ovan beträffande förstahandsyrkandet.

Vid denna bedömning ska patentet upphävas.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se domsbilaga 4 (Formulär A)

I avgörandet har deltagit patenträttsråden Stefan Svahn, ordförande och Marianne Bratsberg, referent, samt adjungerade ledamoten Felisa Krzyzanski. Enhälligt.

Bevisning åberopad av JTI Snus AB och

I PRV

- D1. WO2004056218 A1
- D2. GB981137
- D3. Utskrift från wikipedia om tobak
- D4. Utskrift från wikipedia om snus
- D5. Utskrift från www.realtaste.se.
- D6. Bengt Sändh, Snus, sid 104-109
- D7. Snuskungen Ljunglöfs Ettan och det svenska snuset, sid 24-25.
- D8. Utskrift från www.gothiatek.com avseende standarden Gothia Tek®
- D9. US4811746 A
- D10. Utskrift från wikipedia om honung
- D11. US5690725 A
- D12. US4817640 A
- D13. Den uppenbara hemligheten eller konsten att bereda alla sorter snus
- D14. US20040123873 A1
- D15. US20020170567 A1
- D17. US5167244 A
- D18. US20050145261 A1
- D19. US20090025739 A1
- D20. US5372149 A
- D21. WO2009056609 A1
- D22. Utskrift från www.ne.se om pastörisering
- D23. Utskrift från Answers.com
- D24. Utskrift från YourDictionary.com
- D25. Funk & Wagnalls standard dictionary
- D26. "Snus the bump" No 17 Volume XIX Nordic Reach 47 sid 56
- D27. Uppfinningarnas bok/5
- D28. Utskrift ur www.onico.nu
- D29. Artikel avseende Onico från www.expressen.se
- D30. Utdrag ur Livsmedelsverkets hemsida om tobak

I Patentbesvärsträtten (PBR)

- D31'. Samma som D14
- D32'. US20040118422 A1, motsvarighet till D1
- D33'. Samma som D1
- D34. PBR:s Mål nr 06-272
- A1. Invändning mot EP2012601
- A2. US3934594 A
- A3. US3112754 A

Bevisning åberopad av Swedish Match North Europe AB

I PRV

D16a-h. Produktblad av växtfibrer exemplifierade i patentskriften

D31. "Patentlagstiftningen en kommentar", Jacobsson M. et al, 1980, s. 312-313

D32. PBR:s Mål nr 07-101

D33. Foulds J. et al Review: "Effects of smokeless tobacco (snus) on smoking and public health in Sweden", Tobacco Control 2003, 12, s. 349-359

I Patentbesvärsrätten

D35. Auffret A. et al, "Effect of Grinding and Experimental Conditions on the Measurement of Hydration Properties of Dietary Fibres", Lebensmittel-Wissenschaft und- Technologie, vol. 27 (1994) s. 166-172